

paa Bane i Rigsdagen uden at føre til noget Resultat. Efterat der var stillet en Interpellation i Genhold til et Cultusministeren tilstillet Lovforslag, have Landemoderne været samlede, og fra dem er der fremkommet Protester af forskjellig Art, og senere er Forslaget beskæmpet af Mange. Man har bestridt det fra den høirkirkelige Side — jeg kan ikke betegne den anderledes — der nærer Frygt for Alt, hvad der bærer Præget af en politisk Ordning; de, der helde til denne Side, frygte enhver Forsatningsordning, der har nogen Lighed med Grundloven; Modstanden har været stærk; man har søgt at henvise til Landemoderne som de rette kirkelige Organer, og til Opriktelsen af Menighedsraad som en nødvendig Betingelse, før Kirkeforsatningen kunde blive ordnet. Hvad Landemoderne angaaer, da maa jeg med al Agtelse for disse Organer yttre, at efter min Formening have de hverken tidligere havt den Myndighed, man nu vil give dem, ei heller kunne de nu passende faae den, efter hele deres Sammensætning. De bestaae nu ene af Provster, Stiftsøvrighed, og det vil være vanskeligt at bringe en ny og heldig Organisation af dem tilveie. Vilde man gjøre Landemoderne til Organ for Kirken, saa vilde man, da Landemoderne ere spredte rundt om i Landet, kun faae spredte Myndigheder. Vil man gaae den Vej, som ogsaa er blevet foreslaaet, at give Biskopperne en saadan Myndighed, da ere ogsaa de omkring i Landet spredte Myndigheder og kunne ikke fyldestgjøre den protestantiske Aand, der, som Sjællands Biskop har sagt, forlanger, at Menighederne skulle have Andeel i Bestyrelsen. Jeg troer derfor, at jeg ialfald ikke i denne Forsamling behøver at beskæmpe en saadan Betragtning af Sagen. Der er en anden Anskuelse, som med endnu større Styrke har gjort sig gjældende, og det er Minoritetens Anskuelse. Der er et Parti i Kirken — jeg tillader mig at sige „et Parti“, uagtet det er et mindre correct Udtryk i kirkelige Forhold, men da Vedkommende selv oftere have betegnet sig saaledes, maa det ogsaa være mig tilladt at bruge denne Benævnelse — jeg siger, der er et Parti i Kirken, der frygter for det Tryk, som en Genhed i Ordningen af Kirkeforholdene kan fremkalde. Jeg troer, at denne

Frygt er uberettiget, idet jeg ikke kan tænke mig, at man kan nære Frygt for, at nogen Organisation af Kirken vilde trykke Lære og Samvittighedsfriheden, og ialfald staaer jo Grundlovens Bestemmelser om Ret til at udtræde af Kirken ved Magt. Det kan heller ikke i mine Tanker være berettiget af Minoriteten at hindre en Organisation, fordi den frygter for Følgerne deraf. Hvad vilde Følgen være bleven, om en saadan Anskuelse havde gjort sig gjældende i de politiske Forhold, da Grundloven blev givet. Hvad vilde Følgen været blevet, naar man havde sagt, at Minoriteten vil søle Trykket, naar Lovene gives af Regjeringen i Forbindelse med en Majoritet i Rigsdagen, da de let derved blive strengere opretholdt end under Absolutismen? En af dette Partis talentsfuldeste Talsmænd, som paa et andet Sted God for God har beskæmpet et Forslag ligesom dette, har udtalt Ord, som jeg skal tillade mig at oplæse. Han siger: „Den absolute Protest (mod Kirkeraadet) er ikke folkekirkelig berettiget, da Folkekirken dog har en ubestridelig Ret til at udforme sin Organisation og lade sig repræsentere i sit Forhold. Den er heller ikke kristelig berettiget, thi Folkekirken bliver jo ikke værre derved, at den optræder med en Repræsentation. Protesten er endelig ikke statsborgerlig berettiget, efterat Grundloven har sagt, at Folkekirkens Forsatning ordnes ved Lov“. Dette er netop de Hovedmomenter, som tale for Kirkeforsatningens Ordning, men hvorfor skal man da udskyde Sagen og sige, at dette Dieblis er ubeleiligt? Naar kommer da dette beleilige Dieblis? Man faaer bestandig det Svar, det møder ved ethvert dybt indgribende Forslag, at Tiden ikke er beleilig, og saa venter man og venter man, indtil Interessen maaskee taber sig, indtil de Elementer ere tabte, hvis Hjælp kunde være ønskelige ved Sagens Ordning. Men der er en anden Side, hvorfra man stærkt har beskæmpet Forslaget om en Kirkeordning — og denne Side tæller vistnok endeel Mænd her i Salen. Deres Hovedargument mod Ordningen er det, at de frygte for Præstemagten. De troe nemlig, at naar Kirkeraadet kommer sammen, vil Geistligheden faae en saa stor Indfly-